

RICHTLIJNEN VOOR SCHOLEN

Primair onderwijs
2019

leerplicht en voortijdig schoolverlaten

Overzicht van alle onderwerpen

Voor een handig overzicht van de inhoudsopgave klikt u links bovenaan, naast het document, op het icoontje . Vanuit hier kunt u doorklikken naar het gewenste onderwerp.

Vanuit de inhoudsopgave op de volgende pagina kunt u ook doorklikken naar het gewenste onderwerp.

Doorklikken

In de tekst kunt u doorklikken naar achterliggende informatie en aangehaalde wetsartikelen.

Wilt u terugkeren?

Klik Alt en pijltje naar links.

INHOUD

INLEIDING	5
LEESWIJZER	5
BEGRIPPEN	6
AFKORTINGEN	6
1. ORGANISATIE	7
1.1 Het RBL BNO/Gemeente	7
1.2 Wet- en regelgeving	7
2. IN- EN UITSCHRIJVEN	8
2.1 Wet- en regelgeving	8
2.1.1 In- en uitschrijvingen via BRON	8
2.1.2 Leerplichtwet	8
2.1.3 Zorgplicht	8
2.2 Stappen school bij inschrijving	9
2.3 Stappen school bij uitschrijving	9
2.4 Verhuizing binnen of buiten Nederland	9
2.5 Gedwongen achterlating van kinderen in het buitenland	10
2.6 Nieuwkomers	10
3. REGISTREREN VAN VERZUIM	11
3.1 Wet- en regelgeving	11
3.1.1 Leerplichtwet	11
3.1.2 Bekostigingsbesluit Wet op het Primair Onderwijs	11
3.2 Inrichting van de verzuimregistratie	11
3.3 Verzuimcodes	11
4. VERZUIMBELEID: VOORKOMEN EN AANPAKKEN VAN VERZUIM	13
4.1 Wet- en regelgeving	13
4.1.1 Wet op het Primair Onderwijs	13
4.2 Schoolgids en voorlichting aan ouders en leerlingen	13
4.3 Verzuimprotocol	13
4.4 Zorgadviesteam (ZAT), MDO of RTO	13
5. MELDEN VAN SCHOOLVERZUIM	15
5.1 Wet- en regelgeving	15
5.1.1 Leerplichtwet	15
5.2 Actie school bij afwezigheid leerling	15
5.3 Geoorloofd of ongeoorloofd verzuim?	15
5.4 Wettelijk verzuim melden via DUO-verzuimloket	16
5.5 Recidive-verzuim en aaneengesloten verzuim	16
5.6 Hoe bereken je 16 uur en wat is de 1e verzuimdag?	16
5.7 Soorten verzuim in DUO verzuimloket	17
5.8 Eerder melden mag!	17
5.9 Wat gebeurt er na een melding?	17

5.10	Ziekteverzuim	18
5.11	Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	19
5.12	Onderwijs en toptalent	19
6.	VRIJSTELLING GEREGLD SCHOOLBEZOEK: EXTRA VERLOF	20
6.1	Wet- en regelgeving	20
6.1.1	Leerplichtwet	20
6.1.2	Beleidsregel verlof van OC&W	21
6.2	Aandachtspunten	21
6.3	Verlof wegens ziekte van de leerling	21
6.4	Verlof wegens verplichting godsdienst of levensovertuiging	22
6.5	Verlof wegens specifieke aard van beroep van één van de ouders	22
6.6	Verlof wegens andere gewichtige omstandigheden	23
7.	SCHORSEN	25
7.1	Wet- en regelgeving	25
7.1.2	Zorgvuldige procedure	25
7.2	Wanneer schorsen?	25
7.3	Stappen bij schorsen	25
8.	VERWIJDEREN (GEDWONGEN SCHOOLWISSELING/OVERPLAATSING)	27
8.1	Wet- en regelgeving	27
8.1.1	Leerplichtwet	27
8.1.2	Wet op het Primair Onderwijs	27
8.1.4	Zorgvuldige procedure	27
8.2	Aandachtspunten	27
8.3	Stappen bij verwijderen	27
8.5	Samenwerkingsverband PO	28

INLEIDING

Scholen doen er alles aan om te zorgen voor goed onderwijs, een veilige en prettige leeromgeving en een goed verzuimbeleid.

De kerntaken van de leerplichtambtenaar is toezicht houden op de naleving van leerplicht en kwalificatieplicht en voorkomen van schooluitval van leerlingen tot 23 jaar zonder startkwalificatie. Het recht op onderwijs dient zoveel mogelijk te worden gewaarborgd.

Bij de uitvoering van haar taken zoekt de leerplichtambtenaar nauwe samenwerking met de scholen. Deze samenwerking richt zich op de jongeren die nog geen startkwalificatie hebben.

Een startkwalificatie is een diploma voor minimaal niveau mbo-2 of havo.

Richtlijnen voor scholen

Dit document is bedoeld als handreiking voor medewerkers van scholen die te maken hebben met verzuim van leerlingen zonder startkwalificatie en het beantwoordt vragen als:

Waar moet een verzuimregistratie aan voldoen? Wanneer mag je een leerling uitschrijven? Hoe gaan we om met schorsen van leerlingen? Wat zijn de wettelijke verplichtingen en hoe kunnen we die uitvoeren?

LEESWIJZER

Per hoofdstuk wordt een onderwerp van de verzuimaanpak uitgewerkt.

- Elk hoofdstuk start met een kader, waarin een korte inleiding op het onderwerp te lezen is.
- In de eerste paragraaf van elk hoofdstuk staan wetgeving en is ruimte om lokale afspraken op te nemen (wat moet).
- In de volgende paragrafen worden richtlijnen gegeven voor de uitvoering van de wettelijke verplichtingen en de afspraken (wat is gewenst).

Alle aangehaalde wetsartikelen zijn te vinden op www.overheid.nl

Overzicht van alle onderwerpen

Vanuit de inhoudsopgave kunt u doorklikken naar het gewenste onderwerp.

Voor een handig overzicht van de inhoudsopgave klikt u links bovenaan, naast het document, op het icoontje . Vanuit hier kunt u ook doorklikken naar het gewenste onderwerp.

Doorklikken en terugkeren

In de tekst kunt u doorklikken naar achterliggende informatie en aangehaalde wetsartikelen.

Wilt u daarvan uit weer terugkeren naar de tekst? Klik Alt en pijltje naar links.

Vragen?

Hebt u vragen of reacties na het lezen van het handboek, dan kunt u deze doorgeven via vraagenantwoord@ingrado.nl

BEGRIPPEN

Schoolverzuim

Schoolverzuim betekent letterlijk 'het verzuimen van school', dus: het niet aanwezig zijn bij lessen of activiteiten van het lesrooster op school of buiten school.

Geoorloofd en ongeoorloofd verzuim

Geoorloofd verzuim is afwezigheid met geldige reden. Ongeoorloofd verzuim is afwezigheid zonder geldige reden.

Leerplicht

In de Leerplichtwet 1969 is vastgelegd dat jongeren tussen de 5 en 18 jaar verplicht zijn om onderwijs te volgen, totdat ze een startkwalificatie hebben. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit de volledige leerplicht, voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de kwalificatieplicht.

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. Dit diploma vergroot de kans om een baan te vinden en te houden.

Voortijdig schoolverlater

Een jongere tussen de 12 en 23 jaar die de school verlaat zonder startkwalificatie.

AFKORTINGEN

AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
BB WPO	Bekostigingsbesluit Wet Primair Onderwijs
BRON	Basisregister Onderwijs
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
LPW	Leerplichtwet
RMC	Regionale Meld en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
WOT	Wet op het Onderwijs Toezicht
WPO	Wet Primair Onderwijs
ZAT	Zorgadviesteam
BJG	Basisteam Jeugd en Gezin
CJG	Centrum Jeugd en Gezin

In de wet wordt gesproken over ouder(s)/verzorger(s). Voor de leesbaarheid hanteren wij in dit document hiervoor 'ouders'.

1. ORGANISATIE

De kerntaken van de leerplichtambtenaar/RMC-medewerker zijn toezicht houden op de naleving van leerplicht en kwalificatieplicht en voorkomen van schooluitval van leerlingen tot 23 jaar zonder startkwalificatie.

Het uitgangspunt van Ingrado hierbij is: alle jongeren hebben recht op goed onderwijs. Jongeren gaan naar school, leren tijdens het werken, of werken. Maar zij zitten niet thuis.

1.1 Het RBL BNO/Gemeente

Voor meer informatie over de organisatie RBL BNO verwijzen wij u naar www.rblbno.nl.

1.2 Wet- en regelgeving

De Leerplichtwet en de RMC-wetgeving vormen het kader waarbinnen de leerplichtambtenaar/RMC medewerker haar taken uitvoert. In deze wetten zijn rechten en plichten van ouders, leerlingen, scholen en leerplichtambtenaren vastgelegd, zoals bijvoorbeeld:

- Ieder kind heeft recht op onderwijs.
- Ouders zorgen ervoor dat hun kind op een school staat ingeschreven; als hun kind niet naar school kan komen, informeren zij de school hierover.
- Scholen houden de aan- en afwezigheid van hun leerlingen bij; als een leerling ongeoorloofd afwezig is, spreken zij de ouders hierop aan. Indien het verzuim niet stopt kan dit gemeld worden bij de leerplichtambtenaar. Indien het verzuim de wettelijke norm van 16 uur in 4 weken overschrijdt **moet** het verzuim gemeld worden bij de leerplichtambtenaar via DUO.
- Leerplichtambtenaren zien erop toe dat ouders, leerlingen en scholen zich aan de Leerplichtwet houden.
- De gemeente draagt zorg voor het registreren, coördineren en een dekkend netwerk voor voortijdig schoolverlaters.

De Leerplichtwet 1969

In de Leerplichtwet 1969 is vastgelegd dat jongeren tussen de 5 en 18 jaar verplicht zijn om onderwijs te volgen, totdat ze een startkwalificatie hebben. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit de volledige leerplicht, voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de kwalificatieplicht. Voor alle leerplichtige en kwalificatieplichtige leerlingen gelden de regels van de Leerplichtwet 1969. De Leerplichtwet 1969 wordt in dit document verder aangeduid als Leerplichtwet.

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

De methodische Aanpak Schoolverzuim is een beschrijving van de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar en de ketenpartners met betrekking tot de aanpak van schoolverzuim. De methodische Aanpak Schoolverzuim is in maart 2017 opgesteld door het OM, de VNG, Halt en de Raad voor de Kinderbescherming vanuit een gezamenlijke visie. In deze visie wordt primair ingezet op preventie en (vrijwillige) jeugdhulp. De beschreven aanpak biedt, afhankelijk van de situatie, ruimte om gemotiveerd andere keuzes te maken. 'Pas toe of leg uit' is het motto van de MAS.

In de bijlagen van de MAS wordt onder andere ingegaan op de wettelijk taken van de leerplichtambtenaar en wordt het juridisch kader van de leer- en kwalificatieplicht beschreven.

U vindt de MAS hier: <http://www.ingrado.nl/kennisdossiers/leerplichtdossier/verzuim/instrumenten/mas>

2. IN- EN UITSCHRIJVEN

Voor leerlingen tot 18 jaar geldt de Leerplichtwet: een kind is leerplichtig vanaf de eerste dag van de maand nadat het kind 5 jaar is geworden tot en met het schooljaar waarin het 16 jaar is geworden. Tot en met 17 jaar geldt de kwalificatieplicht: leerlingen zijn verplicht onderwijs te volgen totdat ze een startkwalificatie hebben. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal niveau mbo-2 of havo.

Op grond van de Leerplichtwet moet iedere leerplichtige leerling bij een school staan ingeschreven. De ouders zijn hiervoor verantwoordelijk.

Daarnaast is in de Leerplichtwet bepaald wanneer de school een leerling mag uitschrijven.

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 In- en uitschrijvingen via BRON

Het Basisregister Onderwijs (BRON) bevat in- en uitschrijfggegevens en examen- en diplomagegevens van scholen en instellingen. Scholen leveren deze gegevens aan bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) en DUO registreert deze gegevens in BRON.

In de wet is het volgende bepaald:

- De scholen geven de in- en uitschrijvingen van leerlingen door aan BRON; Zij doen dit binnen 7 dagen nadat een in- of uitschrijving bekend is bij de school (Regeling structurele gegevenslevering WPO/WEC zie http://wetten.overheid.nl/BWBR0022542/geldigheidsdatum_30-04-2015);
- DUO geeft de in- en uitschrijvingen vervolgens binnen 7 dagen door aan de gemeente (WOT 24f art. 3 zie http://wetten.overheid.nl/BWBR0013800/geldigheidsdatum_30-04-2015).

Binnen 7 dagen

In het kader van de aanpak voortijdig schoolverlaten en handhaving Leerplichtwet is het essentieel dat de gemeente snel op de hoogte is van de in- en uitschrijvingen. Vandaar dat de school in- en uitschrijvingen binnen 7 dagen moet doorgeven.

De wetgever gaat er hierbij van uit dat het leerling administratiesysteem van de school altijd actueel is: zodra een in- of uitschrijving bekend is bij de school, wordt deze geregistreerd

in de leerling administratie van de school. Binnen 7 dagen na deze registratie geeft school de gegevens door aan BRON.

Voor meer informatie over het doorgeven van in- en uitschrijvingen aan BRON: zie:

<https://duo.nl/zakelijk/contact/leerlingen-en-studentenadministratie.jsp>

2.1.2 Leerplichtwet

In de Leerplichtwet is bepaald wie verantwoordelijk is voor de inschrijving van een kind en wanneer de verplichting tot inschrijving en geregeld schoolbezoek begint en eindigt (LPW art. 2, 3, 4, 5 en 15).

Een uitschrijving van een leerling op verzoek van de ouders is alleen toegestaan:

- wegens inschrijving op een andere school (LPW art. 10);
- wanneer er vrijstelling van inschrijving geldt op een van de in de LPW genoemde gronden (LPW art. 5, 5a, 6, 7, 8, 9).

NB: Wanneer kinderen emigreren: neem contact op met leerplicht ambtenaar.

Verwijdering

Een uitschrijving op basis van een eenzijdige beslissing van de school, zonder dat er een verzoek van de ouders is (zie hierboven), geldt als een verwijdering.

Ook een gedwongen overplaatsing naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur), wordt gezien als een verwijdering. Zie verder: hoofdstuk 8, Verwijderen.

2.1.3 Zorgplicht

Met de invoering van het passend onderwijs per 1 augustus 2014 is er voor scholen een zorgplicht indien een leerling wordt aangemeld die een ondersteuningsbehoefte heeft. De school beslist op basis van de aangeleverde gegevens of zij de ondersteuning kan bieden die de leerling nodig heeft. Kan de school geen invulling geven aan de ondersteuningsbehoefte dan heeft zij een zorgplicht om in eerste instantie binnen het eigen samenwerkingsverband te zoeken naar een passende onderwijsplek.

De zorgplicht geldt niet als op de school waar de leerling is aangemeld geen plaats beschikbaar is. De zorgplicht geldt ook niet in het geval het bevoegd gezag de ouders bij de

aanmelding verzoekt te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs op de school zullen respecteren dan wel te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs op de school zullen onderschrijven, en de ouders dit weigeren te verklaren.

2.2 Stappen school bij inschrijving

De school neemt bij inschrijving de volgende stappen:

1. De school vraagt onderwijskundige informatie over de leerling op bij de vorige school.
2. De school geeft de inschrijving binnen 7 kalenderdagen door aan BRON.

LET OP

Zolang de leerling is ingeschreven op school, is de school verantwoordelijk voor het verzorgen van onderwijs aan de leerling en voor het registreren en melden van verzuim. Als een leerling in werkelijkheid (tijdelijk) een ander traject buiten de school volgt, blijft de school van inschrijving verantwoordelijk voor het tijdig melden van wettelijk ongeoorloofd verzuim. Het is dus zaak dat de school hier goede afspraken over maakt met de locatie waar de leerling onderwijs volgt. Meer over het melden van verzuim staat in hoofdstuk 5.

2.3 Stappen school bij uitschrijving

Voorafgaand aan uitschrijving

Voordat de school een leerling uitschrijft moet zij nagaan of dit wettelijk gezien mag en zij moet weten wat het vervolgtraject van de leerling is (zie paragraaf 2.1.2):

1. Is bekend naar welke school de leerling zal gaan en per wanneer hij daar zal starten?
2. Zo ja, dan neemt de school contact op met de nieuwe school om na te gaan of de leerling daar inderdaad is ingeschreven en per wanneer de leerling daar zal starten.
3. Als de school ervan overtuigd is (dit kan alleen met een bewijs van inschrijving op een nieuwe school) dat de leerling op een andere school is ingeschreven (de school weet waar de leerling staat ingeschreven en per wanneer hij daar zal starten), dan schrijft de school de leerling uit op de laatste schooldag voordat de leerling naar de andere school gaat.

Het kan zijn dat ouders voor hun kind een vrijstelling van inschrijving hebben op basis van de Leerplichtwet (LPW art. 5 en 15). Ook dan schrijft de school de leerling uit. De ouders

van de leerling kunnen op een dergelijke vrijstelling een beroep doen (artikel 5 Lpw) of deze aanvragen (artikel 15 Lpw) bij de leerplichtambtenaar.

Geen vervolgschool

Als het niet zeker is dat de leerling is ingeschreven op een andere school (de school is hiervan niet overtuigd), dan mag de school de leerling nog niet uitschrijven. Is de leerling toch vertrokken, dan meldt de school dit direct als vermoedelijk ongeoorloofd verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar (zie hoofdstuk 5.4).

Ná uitschrijving

- De school geeft de uitschrijving binnen 7 kalenderdagen door aan BRON.
- De school geeft onderwijskundige informatie over de leerling door aan de volgende school:

Wanneer een DUO-melding?

Als de leerling is vertrokken zonder dat duidelijk is waarheen, moet de school in het DUO-verzuimloket een melding doen van vermoedelijk ongeoorloofd verzuim.

De school mag de leerling nog niet uitschrijven, tenzij de leerplichtambtenaar hiervoor toestemming geeft. Zolang de leerling op de school ingeschreven blijft en deze niet bezoekt, herhaalt de school wekelijks de DUO-melding (zie hoofdstuk 5.5).

Als er sprake is van verzuim dat de school nog niet hoeft te melden en school maakt zich zorgen over een goede overstap van de leerling naar de nieuwe school, mag zij hiervan altijd een melding doen. In de toelichting bij de melding moet school dan duidelijk de reden van de melding aangeven.

Gedwongen schoolwisseling/overplaatsing is verwijdering

Het kan zijn dat een leerling vanwege een ernstig incident niet kan blijven op de huidige school. De leerling wordt dan gedwongen overgeplaatst naar een andere school (binnen hetzelfde schoolbestuur of daar buiten). In dat geval is sprake van een verwijdering. De stappen die school hierbij moet zetten staan beschreven in hoofdstuk 8.3.

2.4 Verhuizing binnen of buiten Nederland

Nog niet uitschrijven, wel DUO melden

Als de leerling vertrekt zonder dat ouders aannemelijk hebben gemaakt dat de leerling op een andere Nederlandse school is ingeschreven, dan schrijft de school de leerling nog niet uit. De

school meldt de afwezigheid van de leerling als ongeoorloofd verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar.

In het buitenland naar school

Als een kind in het buitenland naar school zal gaan, dan kunnen de ouders hiervoor elk jaar een *beroep doen op vrijstelling van inschrijving op een school in Nederland* (LPW art. 5 lid c en art. 9). Dit moeten zij regelen via de leerplichtambtenaar.

Voldoen de ouders aan de eisen die de Leerplichtwet en de Wet basisregistratie personen hieraan stellen, dan ontstaat voor één jaar een vrijstelling van de inschrijvingsplicht op een school in Nederland. De Nederlandse school moet de leerling in dat geval uitschrijven (terwijl ouders hun kind ingeschreven kunnen laten in het bevolkingsregister van Nederland).

De Wet basisregistratie personen stelt in dit geval dat een jongere niet langer dan 8 maanden verblijft in het buitenland gedurende een kalenderjaar.

In de Leerplichtwet wordt in dit geval gevraagd om een verklaring waaruit blijkt dat de jongere is ingeschreven op de buitenlandse school en deze ook geregeld bezoekt.

2.5 Gedwongen achterlating van kinderen in het buitenland

Het komt voor dat vrouwen en hun kinderen tegen hun zin door hun man of vader in het buitenland worden achtergelaten. Van gedwongen achterlating kan sprake zijn als een leerling langdurig afwezig is (al dan niet met bericht van ouders), of als een leerling na de vakantie niet teruggekeerd is op school.

1. Is een leerling zonder bericht afwezig, dan meldt de

school deze afwezigheid als ongeoorloofd verzuim bij het DUO verzuimloket.

2. Bestaat op school het vermoeden van gedwongen achterlating, dan bespreekt de school dit met de leerplichtambtenaar en in een zorgoverleg.

De leerplichtambtenaar meldt het vermoeden van gedwongen achterlating bij Veilig Thuis

De Leerplichtwet blijft voor deze kinderen van kracht zolang zij in Nederland staan ingeschreven.

School en leerplichtambtenaar houden elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen. De school informeert de leerplichtambtenaar als de leerling weer terug is.

2.6 Nieuwkomers

Nieuwkomers zijn leerlingen die pas in Nederland zijn en niet of nauwelijks Nederlands onderwijs hebben gevolgd. Deze leerlingen beheersen de Nederlandse taal onvoldoende om meteen regulier onderwijs te volgen.

Een minderjarige nieuwkomer heeft recht op onderwijs, ook als hij/zij illegaal in Nederland verblijft.

3. REGISTREREN VAN VERZUIM

Schoolverzuim betekent: het niet aanwezig zijn bij lessen of activiteiten van het lesrooster op school of buiten school.

De verzuimregistratie geeft inzicht in het verzuim per leerling. Het is de basis voor elke actie die de school en de leerplichtambtenaar kunnen ondernemen om verzuim te verminderen en te voorkomen.

Op basis van de verzuimregistratie per leerling kan de school het verzuim op de juiste gronden en binnen de wettelijke termijnen aan de leerplichtambtenaar melden.

Op basis van de totale verzuimregistratie kan de school het schoolverzuim meten en haar verzuimbeleid zo nodig aanpassen.

3.1 Wet- en regelgeving

3.1.1 Leerplichtwet

De Leerplichtwet geeft aan welke gegevens de school moet bijhouden over de aan- en afwezigheid van leerlingen:

- De directeur houdt aantekening van het verzuim van de leerlingen en hij vermeldt daarbij niet alleen of deze geoorloofd of ongeoorloofd waren, maar ook de reden van elk geoorloofd verzuim (Memorie van toelichting Leerplichtwet 1969 en Leerplichtregeling 1995, art. 2 zie http://wetten.overheid.nl/BWBR0007471/geldigheidsdatum_30-04-2015).).

3.1.2 Bekostigingsbesluit Wet op het Primair Onderwijs

In de Wet op het Primair Onderwijs is het volgende bepaald:

- De directeur van de school draagt er zorg voor dat een overzichtelijke administratie van het verzuim van de leerlingen op school beschikbaar is (BB WPO, art. 6).

3.2 Inrichting van de verzuimregistratie

De verzuimregistratie moet een kloppend beeld geven van het verzuim per leerling, per dagdeel. Kloppend wil zeggen: de verzuimregistratie moet inzichtelijk, actueel, betrouwbaar en in overeenstemming zijn met het gerealiseerde lesrooster.

Om aan deze voorwaarden te kunnen voldoen, zijn de volgende aspecten belangrijk:

- De registratie is systematisch van opzet:
 - het is duidelijk hoe en hoe vaak geregistreerd wordt;

- het is duidelijk wie hiervoor verantwoordelijk is;
- er wordt eenduidig geregistreerd, volgens een afgesproken codering.
- Dit alles is beschreven in een verzuimprotocol (zie hoofdstuk 4.3).
- De werkwijze t.a.v. het registreren van verzuim is geïmplementeerd binnen de school.
- De directie volgt en controleert het proces van registreren en zij stuurt dit zo nodig bij.

Verder geldt het volgende:

- De verzuimregistratie vindt minimaal dagelijks plaats.
- Er wordt onderscheid gemaakt in geoorloofd en ongeoorloofd verzuim.
- Bij geoorloofd verzuim wordt de reden aangetekend.
- Hierbij worden eenduidige verzuimcodes gebruikt (zie paragraaf 3.3).
- De verzuimregistratie geeft altijd een kloppend overzicht van het verzuim per leerling per dagdeel.

3.3 Verzuimcodes

De school moet het geoorloofde en het ongeoorloofde verzuim bijhouden, en bij geoorloofd verzuim moet zij de reden van verzuim aantekenen.

Geoorloofd of ongeoorloofd verzuim?

Geoorloofd verzuim is verzuim met geldige reden, ongeoorloofd verzuim is verzuim zonder geldige reden: meer hierover staat in hoofdstuk 5.3.

Verzuim dat is ingehaald

De school spreekt ouders aan op de ongeoorloofde afwezigheid van hun kind. Sommige scholen hebben als strafmaatregel dat een leerling ongeoorloofde afwezigheid moet inhalen. Hierbij geldt:

Als de ouders zijn aangesproken op de ongeoorloofde afwezigheid van hun kind of als de leerling de gemiste uren heeft ingehaald, mag de ongeoorloofde afwezigheid waarover dit gaat achteraf niet uit de verzuimregistratie worden gehaald! Zie verder hoofdstuk 5.3.

Verzuimcodes

De meeste scholen maken gebruik van verzuimcodes om het verzuim eenduidig en overzichtelijk bij te houden.

Hieronder staat een aantal soorten verzuim waarvoor de school verzuimcodes kan afspreken. Hierbij moet duidelijk zijn of het geoorloofd of ongeoorloofd verzuim betreft.

Ongeoorloofd verzuim:

- Afwezig zonder bericht
- Afwezig zonder geldige reden
- Te laat

Geoorloofd verzuim:

- Ziek
- Ziek naar huis
- Dokter-, tandarts- en ziekenhuisbezoek (medisch)
- Onderwijs gerelateerde afwezigheid (onderzoek ABC e.d.)
- Verlof (vakantieverlof vanwege de aard van het beroep van de ouders óf verlof vanwege gewichtige omstandigheden)
- Afwezigheid wegens voldoen aan religieuze verplichting
- Schorsing

Maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking

Het uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat alle kinderen onderwijs volgen op school. Soms kunnen kinderen echter vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school. Het is dan mogelijk om deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aan te bieden door af te wijken van het minimum aantal uren onderwijstijd. Het bevoegd gezag van de school vraagt hiervoor instemming van de inspectie via het Internet Schooldossier.

Voor nadere informatie over de aanvraagprocedure verwijzen wij u naar de site van de Onderwijsinspectie.

In hoofdstuk 5 leest u meer over het melden van verzuim en het vervolg hierop.

4. VERZUIMBELEID: VOORKOMEN EN AANPAKKEN VAN VERZUIM

Een goede verhouding tussen school, leerlingen en ouders vormt de basis van een effectief verzuimbeleid. Alle partijen hebben hierbij hun eigen rol.

Ouders zorgen ervoor dat hun kind naar school gaat en zij informeren de school als hun kind afwezig is.

De school hanteert duidelijke regels bij het voorkomen en aanpakken van verzuim, zodat ouders en leerlingen, maar ook de medewerkers van de school, weten waar zij aan toe zijn en wat er van hen wordt verwacht.

4.1 Wet- en regelgeving

4.1.1 Wet op het Primair Onderwijs

In de WPO art. 13 staat een aantal bepalingen over de communicatie van het verzuimbeleid:

- De school is verplicht om in de schoolgids aan te geven hoe zij schoolverzuim voorkomt en welke maatregelen zij neemt als verzuim wordt geconstateerd.
- De schoolgids bevat ook informatie over de wijze waarop de zorg voor de leerling wordt vormgegeven.
- Het bevoegd gezag reikt de schoolgids uit aan de ouders bij de inschrijving en jaarlijks na de vaststelling van de schoolgids.

4.2 Schoolgids en voorlichting aan ouders en leerlingen

Het aanspreken van ouders en leerlingen op verzuim moet gebaseerd zijn op duidelijke regels. Ouders krijgen jaarlijks de schoolgids op papier of via de website.

In de schoolgids staat duidelijk beschreven wat de school van ouders verwacht bij de schoolgang van hun kind. Er staat bijvoorbeeld in wat een ouder moet doen als een kind ziek is en hoe en wanneer verlof kan worden aangevraagd. Ook staat beschreven hoe de verzuimaanpak op school is georganiseerd en wat ouders hierbij van school kunnen verwachten. Er staat bijvoorbeeld in welke maatregelen de school neemt bij te laat komen.

In de schoolgids benoemt de school welke (extra) zorg de school kan bieden, hoe dit is georganiseerd, welke instanties deel uitmaken van het zorgoverleg en welke taken zij hebben.

Ook heeft de school opgenomen hoe zij om gaat met de veiligheid (o.a. pesten) Zie <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2016/07/18/zorgplicht-sociale-veiligheid-leerlingen-op-school/zorgplicht-sociale-veiligheid-op-school.pdf>

De tekst in de schoolgids moet eenduidig zijn en overeenkomen met de praktijk.

4.3 Verzuimprotocol

Alle scholen hebben een verzuimprotocol, waarin wordt beschreven welke medewerker welke actie onderneemt in geval van verzuim van een leerling:

- Welke medewerkers spelen een rol bij de verzuimaanpak?
- Hoe en door wie wordt verzuim bijgehouden?
- Welke medewerker heeft het overzicht van het verzuim van de leerlingen?
- Welke medewerker constateert wettelijk verzuim?
- Welke medewerker meldt het wettelijk verzuim bij de leerplichtambtenaar?
- Welke medewerker mailt het verzuimoverzicht en aanvullende informatie rondom het verzuim naar de leerplichtambtenaar?
- Wie vervangt een medewerker met verzuimtaken bij diens afwezigheid?

Verder wordt beschreven hoe de school handelt bij verzuim:

- Wat is de aanpak bij te laat komen en welke medewerker(s) voeren dit uit?
- Wat wordt verstaan onder frequent ziekteverzuim? Wat is de aanpak hierbij en welke medewerker(s) voeren dit uit?
- Wat doet de school bij beginnend verzuim en welke medewerker onderneemt dan actie?
- Wat doet de school bij aanhoudend verzuim en welke medewerker onderneemt dan actie?

4.4 Zorgadviesteam (ZAT), MDO of RTO

De leerplichtambtenaar heeft tot taak zoveel mogelijk preventief te werken. Goede samenwerking tussen de school, leerplichtambtenaar en zorgpartners voorkomt escalatie van problemen met en van leerlingen. Daarom is structureel en geregeld contact tussen school, leerplichtambtenaar en zorgpartners noodzakelijk.

Een PO-school kan hiervoor een zorgadviesteam (ZAT) hebben ingericht.

De leerplichtambtenaar maakt deel uit van het ZAT, evenals bijvoorbeeld de schoolarts en een medewerker BJG/CJG. Het ZAT is erop gericht om met de juiste zorg en begeleiding de schoolgang van de leerling te bevorderen. De taak van de leerplichtambtenaar binnen het ZAT ligt op het vlak van het beoordelen van het verzuim en de afhandeling daarvan. De leerplichtambtenaar heeft hierbij de mogelijkheid om proces-verbaal tegen ouders/leerlingen op te maken. Dit is echter een uiterst middel. Vroegtijdige inzet van (jeugd) hulp staat voorop. De verschillende routes die de leerplichtambtenaar kan inzetten bij verzuim staan beschreven in de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Zie ook 1.2 Wet- en regelgeving en 5.9 Wat gebeurt er na de melding?

Met de invoering van passend onderwijs en de transitie Jeugdwet is er een ontwikkeling dat de ZAT's afnemen en dat er meer gesprekken plaatsvinden tussen, ouders, school en hulpverleners om gezamenlijk tot een plan te komen waarbij het recht op leren zoveel mogelijk wordt geborgd en voor de desbetreffende leerling maatwerk geboden wordt. Dergelijke overleggen heten Multi disciplinaire overleggen (MDO) of Rondetafel overleggen (RTO) Dit is dus een breder overleg dan de partners die deelnemen aan een ZAT waarbij alleen een specifieke leerling besproken wordt bij voorkeur in het bijzijn van de ouders en de leerling.

5. MELDEN VAN SCHOOLVERZUIM

Schoolverzuim betekent: het niet aanwezig zijn bij lessen of activiteiten van het lesrooster op school of buiten school. Op grond van de Leerplichtwet zijn ouders verantwoordelijk voor het informeren van de school als hun kind afwezig is.

De wet maakt onderscheid tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim:

geoorloofd verzuim is verzuim met een geldige reden; ongeoorloofd verzuim is verzuim zonder geldige reden.

In de wet is vastgelegd wanneer de school ongeoorloofd verzuim moet melden aan de leerplichtambtenaar.

5.1 Wet- en regelgeving

5.1.1 Leerplichtwet

Geregeld schoolbezoek

In de Leerplichtwet is vastgelegd dat een leerling de school geregeld moet bezoeken:

- De ouders zijn verplicht te zorgen dat hun kind de school geregeld bezoekt (LPW art. 2).
- Het schoolbezoek vindt geregeld plaats, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd (LPW art. 4).
- Ouders moeten de school in kennis te stellen van de afwezigheid van hun kind en de reden daarvoor (LPW art. 11, 12 en 13). Meer over verlof en vrijstelling staat in hoofdstuk 6.

Wettelijk verzuim melden

Over het melden van verzuim zegt de Leerplichtwet:

- Als een leerling zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken in totaal 16 uren les- of praktijktijd bedraagt, meldt de school dit onverwijld in het DUO-verzuimloket, zo mogelijk met opgave van de reden van het verzuim (LPW art. 21a).

5.2 Actie school bij afwezigheid leerling

Als een leerling afwezig is, moet de school zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over de oorzaak van het verzuim van de leerling en aantoonbaar actie ondernemen om de leerling weer op school te krijgen. Als het goed is staan deze acties beschreven in het verzuimprotocol van de school (zie hoofdstuk 4.3).

1. Is een leerling zonder bericht afwezig, dan neemt de school dezelfde dag contact op met de ouders om te informeren naar de reden van afwezigheid van de leerling.
2. De school spreekt de ouders van de leerling aan op het verzuim van hun kind. Bij leerlingen van 12 jaar en ouder spreekt de school ook de leerling zelf aan.
3. De school maakt afspraken met ouders over het verzuim, legt deze afspraken vast en ziet erop toe dat de afspraken nagekomen worden.
4. Houdt het verzuim aan, dan onderzoekt de school of de leerling (of de ouders) extra ondersteuning of begeleiding nodig heeft om de school te kunnen vervolgen (BJG/CJG, jeugdzorg, schuldhulpverlening etc.).
5. Scholen houden de aan- en afwezigheid van hun leerlingen bij; als een leerling ongeoorloofd afwezig is, spreken zij de ouders hierop aan. Indien het verzuim niet stopt kan dit gemeld worden bij de leerplichtambtenaar. Indien het verzuim de wettelijke norm van 16 uur in 4 weken overschrijdt **moet** het verzuim gemeld worden bij de leerplichtambtenaar via DUO.
6. De school houdt per leerling een dossier bij van het verzuim van de leerling (geoorloofd en ongeoorloofd) en de inspanningen die de school heeft verricht om het verzuim aan te pakken (bv. afspraken met de leerling, kopieën van brieven, bespreking in zorgoverleg, inzetten van BJG/CJG, schoolarts, etc.).

5.3 Geoorloofd of ongeoorloofd verzuim?

Als een leerling afwezig is, onderzoekt de school of het gaat om geoorloofd of ongeoorloofd verzuim. Geoorloofd verzuim is verzuim met geldige reden, ongeoorloofd verzuim is verzuim zonder geldige reden.

Verzuim dat is ingehaald

De school spreekt ouders aan op de ongeoorloofde afwezigheid van hun kind. Sommige scholen hebben als strafmaatregel dat een leerling ongeoorloofde afwezigheid moet inhalen. Hierbij geldt:

Als de ouders zijn aangesproken op de ongeoorloofde afwezigheid van hun kind of als de leerling de gemiste uren heeft ingehaald, mag de ongeoorloofde afwezigheid waarover dit gaat achteraf **niet** uit de verzuimregistratie worden gehaald!

De verzuimregistratie moet immers een kloppend beeld geven van het werkelijke verzuim per leerling per lesuur. Dit staat los van het sanctiebeleid van de school. Het is vanzelfsprekend goed dat scholen meteen op ongeoorloofde afwezigheid of te laat komen een reactie geven. Maar als verzuimde uren uit de verzuimregistratie worden gehaald, geeft de verzuimregistratie geen kloppend beeld meer van het verzuim; er is dan wel verzuim geweest, maar het is niet meer zichtbaar.

Daarnaast kan de school dan niet meer goed bijhouden of de strafmaatregel effect heeft en het verzuim vermindert.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim is geoorloofd verzuim. School is *nooit* wettelijk verplicht ziekteverzuim te melden bij leerplicht via DUO. Pas bij een vermoeden van ongeoorloofd ziekteverzuim (bijvoorbeeld als kind/ouders niet willen meewerken aan een onderzoek naar de belastbaarheid door de jeugdarts) *moet* de school dit melden bij leerplicht via DUO (onder 'relatief verzuim'). Zie hoofdstuk 5.10 Ziekteverzuim.

5.4 Wettelijk verzuim melden via DUO-verzuimloket

De school is verplicht om (vermoedelijk) ongeoorloofd verzuim van **16 uur** lestijd binnen 4 opeenvolgende lesweken **onverwijld** te melden aan de leerplichtambtenaar.

Hierbij geldt:

- Onverwijld wil zeggen: binnen 5 werkdagen.
- De school meldt wettelijk verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar.

Stappen melding

1. School meldt het verzuim via het DUO verzuimloket aan de leerplichtambtenaar
2. School vermeldt hierbij om wat voor soort verzuim het gaat (zie paragraaf 5.7).
3. Schoolt mailt tegelijkertijd het verzuimoverzicht naar de leerplichtambtenaar van de woongemeente van deze leerling.
4. Dit verzuimoverzicht moet zodanig zijn, dat de leerplichtambtenaar op basis hiervan het verzuim van de leerling kan beoordelen.
5. School geeft de leerplichtambtenaar aanvullende informatie rondom het verzuim:
 - de (vermoedelijke) reden van verzuim
 - de acties die de school heeft ondernomen
 - de reactie van de ouders hierop
 - welke inzet de school verwacht van de leerplichtambtenaar

6. School informeert de ouders van de leerling over de melding.

Ná de melding

- De school blijft ook na een melding inspanningen verrichten om het verzuim terug te dringen.
- Als de leerling regelmatig blijft verzuimen (recidive-verzuim), doet de school DUO-meldingen van elke 16 lesuren ongeoorloofd verzuim binnen 4 lesweken. Deze herhaalmeldingen zijn aansluitend op de eerste melding en hebben ook een einddatum. Na 4 weken aaneengesloten meldingen komt er vanuit DUO een signaal naar de school en de gemeente over een mogelijke potentiële langdurig relatief verzuimer. De school constateert of hiervan sprake is en registreert aansluitend op de laatste herhaalmelding de leerling dan als langdurig relatief verzuimer en voegt hier geen einddatum aan toe.

Dit melden is een wettelijke verplichting en staat los van de inspanningen door de school en het contact met de leerplichtambtenaar.

5.5 Recidive-verzuim en aaneengesloten verzuim

Recidive-verzuim

- Hiermee wordt bedoeld: de leerling verzuimt, komt weer naar school en verzuimt opnieuw.
- Dit verzuim moet steeds opnieuw gemeld worden, bij elke 16 uur verzuim in 4 lesweken.
- Deze melding heet recidivemelding.

Aaneengesloten verzuim

- Hiermee wordt bedoeld: de leerling verzuimt en komt tussendoor niet meer terug op school.
- Dit verzuim moet wekelijks gemeld worden.
- Deze melding heet herhaalmelding.

5.6 Hoe bereken je 16 uur en wat is de 1e verzuimdag?

Als een leerling regelmatig verzuimt, moet school van elke 16 lesuren verzuim binnen 4 lesweken een melding doen.

In elke melding geeft school aan wat de 1e verzuimdag was van het verzuim waarvoor deze melding wordt gedaan. Hieronder wordt dit verder uitgelegd:

Recidive-verzuim, bijvoorbeeld:

- Tussen 1 november en 14 november is leerling in totaal 16 lesuren ongeoorloofd afwezig
- De school moet binnen 5 werkdagen na 14 november een melding doen
- De school doet deze melding bv. op 19 november
- De school geeft in deze melding als 1e verzuimdag op: 1 november.

Vanaf 15 november (meteen na overschrijding van de eerste 16 lesuren) begint een nieuwe periode van 4 lesweken en begin je opnieuw 16 lesuren te tellen.

Je gaat dus niet pas opnieuw tellen na de melding!

- Tussen 15 november en 28 november is leerling opnieuw 16 lesuren ongeoorloofd afwezig
- De school moet opnieuw binnen 5 werkdagen na 28 november een melding doen
- De school doet deze melding bv. op 3 december
- De school geeft in deze melding als 1e verzuimdag op: 15 november.

Etc.

Aaneengesloten verzuim, bijvoorbeeld:

- Tussen 1 november en 5 november is leerling in totaal 16 lesuren ongeoorloofd afwezig
- Het blijkt dat de leerling hierna continu afwezig blijft en tussendoor niet meer terug komt op school
- De eerste DUO-melding moet school doen binnen 5 werkdagen na 5 november.
- De school doet deze DUO-melding bv. op 8 november. De meldperiode start op 1 november en eindigt op 5 november.
- Daarna moet de school wekelijks een DUO-melding doen
- De school geeft in deze DUO-meldingen steeds een begin en einddatum aan van de week waarin het verzuim voortduurt
- Na 4 weken komt er een signaal vanuit DUO, waarop de school kan aangeven of er sprake is van een langdurig relatief verzuimer. De leerling kan dan geregistreerd worden als langdurig relatief verzuimer en er wordt geen einddatum opgenomen...

5.7 Soorten verzuim in DUO verzuimloket

School meldt verzuim via het DUO verzuimloket aan de leerplichtambtenaar en zij geeft in het DUO-verzuimloket aan wat voor soort verzuim het betreft.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar <https://duo.nl/zakelijk/gemeenten/verzuim/verzuimloket-gebruiken.jsp>

5.8 Eerder melden mag!

De school kan en mag verzuim ook eerder aan de leerplichtambtenaar melden, dus vóórdat er sprake is van ongeoorloofd verzuim van 16 uur binnen 4 lesweken. Bijvoorbeeld als er zorgen zijn over het verzuimgedrag van een leerling of als de maatregelen van de school geen effect hebben op het verzuim.

LET OP

Als school verzuim meldt van minder dan 16 uur binnen 4 lesweken, moet zij kunnen laten zien dat zij zelf inspanningen heeft verricht om het verzuim van de leerling aan te pakken (zie paragraaf 5.2). Bij luxeverzuim hoeft dit niet: school moet dit meteen melden.

Eerder melden kan bijvoorbeeld in het geval van:

- Ongeoorloofd verzuim van minder dan 16 uur in 4 lesweken:
 - met mogelijk problematische achtergrond;
 - of in combinatie met regelmatig te laat komen.
- Regelmatig te laat komen: vanaf 12x binnen 4 lesweken.
- Ziekteverzuim (zie paragraaf 5.10).
- Verzuim rondom schoolvakanties.
- Ongeoorloofd verzuim na afwijzing van een verlofaanvraag.
- Vertrek naar het buitenland **moet** worden gemeld (zie paragraaf 2.4).
- Leerling is vertrokken zonder dat duidelijk is waarheen.

5.9 Wat gebeurt er na een melding?

Onderzoek leerplichtambtenaar

Wat er gebeurt na een melding schoolverzuim is vastgelegd in de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). De MAS is opgesteld door ketenpartners betrokken bij schoolverzuim en beschrijft de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar en betrokken ketenpartners m.b.t. schoolverzuim. Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp staat bij de aanpak voorop. Meer lezen? Kijk hier: <http://www.ingrado.nl/kennisdossiers/leerplichtdossier/verzuim/instrumenten/mas>

Na ontvangst van een melding stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in. Dit kan bestaan uit het volgende:

- nadere informatie inwinnen bij de school en eventueel bij derden;

- leerling en/of ouders oproepen voor een gesprek of verhoor.

Bij het bepalen van de oorzaak van het verzuim onderzoekt de leerplichtambtenaar of er sprake is van onwil of van onmacht. Op basis van het onderzoek zal de leerplichtambtenaar allereerst proberen afspraken te maken met de ouders (en met jongeren vanaf 12 jaar) om het verzuim te laten stoppen. Heeft dit geen resultaat dan maakt de leerplichtambtenaar een afweging wat betreft de best mogelijke aanpak. Grofweg zijn er 4 mogelijkheden:

- Vrijwillige (jeugd)hulp
- HALT-straf schoolverzuim
- Dwang in civiel kader
- Dwang in strafrechtelijk kader

In voorkomende gevallen kan er worden gekozen voor een combinatie van deze mogelijkheden.

De leerplichtambtenaar zet de ouders en jongere op het spoor van vrijwillige hulpverlening. Heeft dit geen resultaat, dan kan de leerplichtambtenaar een (zorg) melding doen bij het sociale wijkteam of in een urgent geval bij Veilig Thuis (indien urgent). Na melding bij het sociaal wijkteam of Veilig Thuis bewaakt de leerplichtambtenaar of binnen 1 maand na de (zorg)melding hulpverlening op gang komt en of het schoolverzuim stopt. Als de hulpverlening niet tot resultaat leidt vanwege gebrek aan medewerking van de jongere en/of zijn ouders consulteert de leerplichtambtenaar bij voortdurend schoolverzuim de Raad voor de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie om af te stemmen over het vervolg. Dit vervolg kan zijn: civiel rechtelijk of strafrechtelijk. Wordt er gekozen voor de civielrechtelijk route dan wordt er via de Beschermingstafel bij de Raad voor de Kinderbescherming een Verzoek tot Onderzoek ingediend (VTO) door de gemeente of Veilig Thuis. Wordt er in overleg met de keten gekozen voor de strafrechtelijke route dan maakt de leerplichtambtenaar een proces verbaal op.

Bij zorgen omtrent de leerling kan de leerplichtambtenaar:

- een melding maken in verwijsindex Risicjongeren;
- de school vragen om een zorgmelding te doen bij Veilig Thuis
- het stappenplan van de meldcode kindermishandeling volgen (5.11 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld).

De leerplichtambtenaar koppelt de resultaten van zijn/haar onderzoek en de vervolgacties terug aan de school.

Justitie – Openbaar Ministerie

Het OM behandelt het proces-verbaal van de leerplichtambtenaar in een leerplichtzitting. Tijdens deze zitting wil het OM kunnen beoordelen of het verzuim van de leerling na het opmaken van het proces-verbaal is gestopt. Zodra de datum van de leerplichtzitting bekend is, zal de leerplichtambtenaar daarom de school vragen om zo spoedig mogelijk een recent verzuimoverzicht te leveren.

Naar aanleiding van het proces-verbaal van de leerplichtambtenaar kan de rechter onder andere de volgende maatregelen opleggen:

- een maatregel Hulp en Steun: gedwongen hulpverlening voor jongeren vanaf 12 jaar;
- een werkstraf, een taakstraf of een voorwaardelijke straf voor jongeren vanaf 12 jaar;
- een geldboete voor ouders of voor jongeren vanaf 12 jaar.

Raad vd Kinderbescherming

Naar aanleiding van de bemoeienis die volgt op de (zorg-) melding bij het sociaal wijkteam of Veilig Thuis kan de jeugdige worden ingebracht voor bespreking aan een Beschermingstafel. Zo nodig kan de Beschermingstafel beslissen om over te gaan tot onderstaande stap, te weten het indienen van een Verzoek tot Onderzoek (VTO) bij de RvdK. Een VTO bij de RvdK wordt ingediend door de gemeente of door Veilig Thuis (in geval van een ernstige bedreiging van de veiligheid of ontwikkeling van een jeugdige en/of als de vrijwillige hulp niet effectief is en ouders niet bereid of in staat zijn om mee te werken). Dit kan ook naar aanleiding van andere problematiek waarvan schoolverzuim mogelijk een onderdeel is. De RvdK start dan een kinderschermingsonderzoek en kan op basis daarvan bij de kinderrechter een verzoek tot een kinderschermingsmaatregel indienen zodat hulp in het gedwongen kader kan worden opgelegd (bv. een ondertoezichtstelling).

5.10 Ziekteverzuim

Bij langdurig of frequent ziekteverzuim kan de schoolloopbaan van de leerling in gevaar komen. Daarom is het belangrijk dat ziekteverzuim vroegtijdig wordt gesignaleerd, zodat op tijd de juiste aanpak wordt ingezet. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de leerling zoveel en goed mogelijk weer naar school gaat. Een goede communicatie tussen ouders en school is hierbij erg belangrijk.

De rol van ouders, school, jeugdarts en leerplichtambtenaar bij aanpak ziekteverzuim

Allereerst zijn ouders en school aan zet om het ziektever-

zuim te laten eindigen. Van ouders mag een actieve houding verwacht worden om de juiste hulp voor hun kind in te zetten. School heeft een zorgplicht. Dat betekent dat school verplicht is om bij ziekteverzuim onderwijs op maat aan te bieden. De school stelt samen met de ouders en de leerling een plan op hoe aan het onderwijs inhoud en vorm wordt gegeven gedurende de ziekte. Als het niet duidelijk is in hoeverre de leerling belast kan worden met onderwijs, kan de belastbaarheid van de leerling onderzocht worden door de jeugdarts. Als leerling/ouders niet willen meewerken aan het onderzoek naar belastbaarheid, kan de school haar zorgplicht niet nakomen. In dat geval *zet* de school het ziekteverzuim om in (vermoedelijk) *ongeoorloofd* schoolverzuim (de school *acht* het ziekteverzuim ongeoorloofd). De school meldt dan de leerling bij de leerplichtambtenaar via DUO, onder 'relatief verzuim'.

Een evidence-based methodiek waarin de samenwerking tussen school, leerling/ouders, jeugdarts en leerplichtambtenaar is beschreven is M@ZL (Medische Advisering Ziekgemelde Leerling). M@ZL is bedoeld voor het VO en MBO. Op dit moment wordt de methodiek doorontwikkeld voor het PO. De methodiek is in beheer bij het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid.

Wanneer een DUO melding?

LET OP

In de volgende gevallen doet de school een melding:

- **Leerling en ouders houden zich niet aan het onderwijsprogramma dat is opgesteld aan de hand van het belastbaarheidsonderzoek van de jeugdarts.**
- **Leerling en ouders werken niet mee aan het belastbaarheidsonderzoek van de jeugdarts en het ziekteverzuim houdt aan.**
- **De jeugdarts constateert dat de leerling volledig belastbaar is en het ziekteverzuim houdt aan. In dit geval registreert de school het verzuim als ongeoorloofd verzuim, vanaf het moment dat de jeugdarts heeft verklaard dat er geen medische reden is voor het verzuim.**

Tegelijk met de DUO melding informeert de school de leerplichtambtenaar over de acties die de school heeft ondernomen en de reactie van leerling/ouders hierop.

De school informeert de ouders over de melding bij DUO. De leerplichtambtenaar onderneemt actie, in samenspraak met de school.

Als er ernstige zorgen zijn over de leerling bepaalt het zorgoverleg of er een zorgmelding wordt gedaan bij Veilig Thuis.

Scholen zonder ziekteverzuimproject

Scholen die geen gebruik maken van een ziekteverzuimaanpak, wordt ook geadviseerd om bovenstaande criteria voor zorgwekkend ziekteverzuim te hanteren. Bij de aanpak van zorgwekkend ziekteverzuim is echter een grotere rol weggelegd voor de school zelf en in mindere mate voor de jeugdarts.

5.11 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Vanaf 1 juli 2013 is elke organisatie verplicht om een Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld te hebben. Hierin staan de stappen beschreven die de organisatie moet zetten bij signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Bij signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld volgt de school de stappen van de meldcode. Ook leerplichtambtenaren hebben een eigen meldcode. Als de leerplichtambtenaar vermoedens heeft van kindermishandeling of huiselijk geweld, zal hij/zij (meestal in overleg met de school) deze meldcode volgen.

Meer informatie over de meldcode vindt u op <http://www.rijks-overheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/hulp-bieden>.

5.12 Onderwijs en toptalent

Hiervoor verwijzen wij naar de notitie onderwijs en toptalent van Ingrado: https://www.ingrado.nl/assets/uploads/Notitie_onderwijs_en_toptalent.pdf

6. VRIJSTELLING GEREGLD SCHOOLBEZOEK: EXTRA VERLOF

Ouders zorgen ervoor dat hun kind geregeld naar school gaat. Leerlingen mogen nooit zonder reden van school wegblijven.

In de Leerplichtwet staat wanneer een leerplichtige leerling de school niet kan of hoeft te bezoeken. Hierbij maakt de Leerplichtwet onderscheid in vrijstelling van inschrijving (de leerling hoeft niet bij een school te staan ingeschreven, LPW art. 5) en vrijstelling van geregeld schoolbezoek.

Dit hoofdstuk behandelt **niet** de vrijstelling van inschrijving bij een school. Hierover beslist namelijk altijd de leerplichtambtenaar. Als ouders hier vragen over hebben verwijst de school hen naar de leerplichtambtenaar.

Dit hoofdstuk behandelt **wel** de vrijstelling van geregeld schoolbezoek, omdat hierbij ook de school een rol heeft. Vrijstelling van geregeld schoolbezoek wordt ook wel extra verlof genoemd.

Uitgangspunten bij het verlenen van verlof zijn: de gronden voor verlof betreffen veelal situaties buiten de wil van de ouders of leerplichtige om; het verlof wordt alleen gegeven als daarmee een onredelijke situatie kan worden vermeden en het verlof wordt altijd zo kort mogelijk gehouden.

6.1 Wet- en regelgeving

6.1.1 Leerplichtwet

Geregeld schoolbezoek

In de Leerplichtwet is vastgelegd dat een leerling de school geregeld moet bezoeken:

- Ouders zijn verplicht te zorgen dat hun kind de school geregeld bezoekt (LPW art. 2).
- Het schoolbezoek vindt geregeld plaats, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd (LPW art. 4).
- Ouders moeten de school in kennis te stellen van de afwezigheid van hun kind en de reden daarvoor (LPW art. 11, 12 en 13).

Vrijstelling geregeld schoolbezoek – verlof

In de volgende situaties zijn ouders vrijgesteld van de plicht tot geregeld schoolbezoek van hun kind (LPW art. 11):

- als de school of de instelling gesloten of het onderwijs geschorst is;
- als het bezoeken van de school of de instelling door uitzonderlijke omstandigheden verboden is;
- als de leerling bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school of instelling is ontzegd;
- wegens ziekte van de leerling;
- wegens vervulling van plichten van de leerling die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging;
- als het gezin wegens de specifieke aard van het beroep van een van de ouders slechts buiten de schoolvakanties op vakantie kan;
- wegens andere gewichtige omstandigheden.

In de artikelen 12 t/m 14 van de Leerplichtwet staan hierbij aanvullende bepalingen:

Ziekte

Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wegens ziekte, als het hoofd daarover binnen 2 dagen na het ontstaan van de verhindering is geïnformeerd, zo mogelijk met opgave van de aard van de ziekte (LPW art. 12).

Godsdienst of levensovertuiging

Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging. Dit kan alleen als het hoofd daarover 2 dagen vóór de verhindering is geïnformeerd (LPW art. 13).

Vakantie vanwege aard beroep ouders

- Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling voor vakantie wegens de specifieke aard van het beroep van één van de ouders. Dit kan alleen als het hoofd hiervoor verlof heeft verleend.
- Het hoofd kan dit verlof slechts eenmaal voor ten hoogste 10 dagen per schooljaar verlenen en niet in de eerste 2 lesweken van het schooljaar (LPW art. 13a).

Andere gewichtige omstandigheden

- Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden. Dit kan alleen als het hoofd hiervoor verlof heeft verleend.

- Als geen verlof gevraagd is, kan het hoofd alsnog verlof verlenen, als hem binnen 2 dagen na het ontstaan van de verandering de redenen worden meegedeeld.
- Als verlof wordt gevraagd wegens gewichtige omstandigheden voor 10 schooldagen of minder, dan beslist de directeur. Bij een aanvraag voor meer dan 10 schooldagen per schooljaar, dan beslist de leerplichtambtenaar (LPW art. 14).

Jonger dan 6 jaar

Een kind is leerplichtig vanaf de 1^e schooldag van de maand nadat het kind 5 jaar is geworden. Over het schoolbezoek van leerlingen die nog geen 6 jaar zijn, zegt de Leerplichtwet (LPW art. 11a):

- Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling van schoolbezoek voor ten hoogste 5 uren per week.
- Hiernaast kan het hoofd, op verzoek van de ouders, nogmaals ten hoogste 5 uren per week vrijstelling van schoolbezoek verlenen.

6.1.2 Beleidsregel verlof van OC&W

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft een beleidsregel vastgesteld voor de uitleg van de termen 'specifieke aard van het beroep' en 'andere gewichtige omstandigheden'.

De volledige tekst van de beleidsregel vindt u op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0031787/2012-07-01>

6.2 Aandachtspunten

Er is een aantal algemene aandachtspunten die gelden bij alle verlofaanvragen en alle besluiten die de school hierover neemt.

Aandachtspunten bij verlofaanvragen

- De school vermeldt in de schoolgids wanneer en hoe ouders verlof voor hun kind kunnen aanvragen.
- Ouders dienen een verlofaanvraag schriftelijk en binnen een redelijke termijn in bij het hoofd van de school. Deze termijn is zodanig dat de school voldoende tijd en gelegenheid heeft om de aanvraag zorgvuldig te beoordelen en af te handelen. De school bepaalt wat hiervoor een redelijk termijn is en informeert de ouders hierover.
- Gaat het om een acute situatie waardoor de leerling niet naar school kan komen, dan kan de directeur hiervoor achteraf verlof verlenen. Ouders informeren de directeur hierover dan wel binnen 2 dagen na het ontstaan van de verandering.
- Als de aanvraag niet binnen een redelijke termijn is ingediend, beargumenteert de aanvrager waarom dit niet is gebeurd.

- Een aanvraag voor verlof wordt, voor zover redelijkerwijze mogelijk, vergezeld van bewijsstukken, waaruit blijkt dat het een situatie betreft buiten de wil van de ouders of leerplichtige om.
- De afhandeling van alle verlofaanvragen door de directeur wordt zorgvuldig geadmistriseerd.
- De directeur kan advies vragen aan de leerplichtambtenaar, maar de directeur blijft zelf verantwoordelijk voor de genomen beslissing bij verlof van maximaal 10 schooldagen.

Aandachtspunten bij besluiten van de directeur

Bij het behandelen van verlofaanvragen moet de school een zorgvuldige procedure toepassen. In de Algemene Wet Bestuursrecht zie http://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/geldigheidsdatum_30-04-2015 zijn voorschriften vastgelegd, waaraan besluiten van de directeur (als bestuursorgaan) moeten voldoen:

- Volgens de Leerplichtwet heeft het hoofd van de school de bevoegdheid tot het toekennen of afwijzen van verlof. Als de directeur de afhandeling van verlofaanvragen heeft gemandateerd, dan moet dit in een schriftelijk mandaatbesluit zijn vastgelegd.
- Het besluit op een verlofaanvraag wordt gegeven binnen een redelijke termijn na ontvangst van de aanvraag (uiterlijk binnen 8 weken);
- Het besluit wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouders meegedeeld.
- Het besluit is ondertekend en van datum voorzien;
- In het besluit worden ouders erop gewezen dat zij binnen 6 weken bij de directeur schriftelijk hun bezwaren kenbaar kunnen maken tegen de beslissing;
- De directeur neemt zo spoedig mogelijk (uiterlijk binnen 6 weken) na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit of binnen 12 weken indien zij advies vraagt aan de bezwaarschriftencommissie;
- De ouders moeten in de gelegenheid zijn gesteld om te worden gehoord en zij moeten kennis hebben kunnen nemen van adviezen die op het besluit betrekking hebben.

6.3 Verlof wegens ziekte van de leerling

- Bij verlof wegens ziekte volstaat een mededeling van de ouders.
- De school vermeldt in de schoolgids duidelijk wanneer en hoe de ouders de school moeten informeren als hun kind ziek is.
- Ter ondersteuning en bij zorgen kan de school waar de leerling staat ingeschreven, een beroep doen op de jeugdarts van de JGZ: zie hoofdstuk 5.9.

Voor maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking verwijzen wij naar de website van de Onderwijsinspectie.

6.4 Verlof wegens verplichting godsdienst of levensovertuiging

Op grond van artikel 11e Lpw is in bepaalde gevallen vrijstelling van schoolbezoek vanwege godsdienst of levensovertuiging mogelijk.

In artikel 6 van de Grondwet wordt gesteld dat eenieder recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. In de Leerplichtwet heeft dit grondrecht zijn vertaling gekregen in artikel 11 aanhef sub e in verband met artikel 13 en 13b. Het grondrecht heeft de vorm van een beroep op vrijstelling van de verplichting op grond van de Leerplichtwet. De vrijstelling is bedoeld om plichten voortvloeiend uit religie of levensovertuiging te kunnen vervullen. De vrijstelling geldt voor één dag, namelijk de dag waarop de plicht vervuld moet worden.

Indien er vanuit de religie of levensovertuiging een bandbreedte bestaat van meerdere dagen waarbinnen de plicht vervuld kan worden, dan dient dit zo mogelijk op een niet-schooldag gedaan te worden. Indien de ouders of de leerling bepleiten dat meer dan één dag noodzakelijk is om de religieuze plicht te kunnen vervullen, dienen zij dit onderbouwd aannemelijk te maken bij het hoofd van de school (bij maximaal 10 dagen) of de leerplichtambtenaar (bij meer dan 10 dagen). Deze toetst dan of er sprake is van gewichtige omstandigheden ex artikel 11 onder g Lpw, op basis waarvan hij vrijstelling kan verlenen. Daarbij is een reisdag voorafgaand of na het vervullen van de plicht in het buitenland geen geldige reden voor een beroep op vrijstelling in verband met gewichtige omstandigheden. De verplichting kan in beginsel immers ook in Nederland worden uitgevoerd.

Een beroep op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging kan slechts worden gedaan indien daarvan uiterlijk twee dagen vóór de verhindering aan het hoofd kennis is gegeven.

De onderwijswetgeving biedt aan scholen ruimte om alle leerlingen klassikaal vrij te geven, of op de betreffende dag bijv. een studiedag in te lassen. Zo'n besluit geldt dan voor alle leerlingen van de school en dus niet alleen voor de groep leerlingen die een religieuze plicht vervult.

In geval van bijzondere omstandigheden biedt artikel 8 van de Regeling vaststelling schoolvakanties 2016-2019 de mogelijkheid aan scholen om bij de minister een verzoek in te dienen

om te mogen afwijken van de data van centraal vastgestelde vakanties.

Religieuze verplichtingen

Volgens de leerplichtwet dient een vrijstelling van geregeld schoolbezoek op religieuze gronden beschouwd te worden als een kennisgeving van de ouder(s)/verzorger(s) aan de directeur van de school. Er is dus geen sprake van het al of niet verlenen van verlof door de directeur of leerplichtambtenaar. Een kennisgeving (in de vorm van bijvoorbeeld een mededeling) volstaat.

Voorbeelden van religieuze verplichtingen zijn:

- Chinees Nieuwjaar
- Offerfeest
- Suikerfeest
- Holifeest
- Diwalifeest
- Krishna Janamashimi
- Navratri (alleen de laatste dag)
- Maha Shivratri
- biddag voor gewas en arbeid
- Dankdag voor gewas en arbeid
- Aswoensdag
- Paasfeest (Pesach)
- Wekenfeest (Sjawoe'of)
- Joods Nieuwjaar (Rosh Hasjana)
- Grote verzoendag (Jom Kippoer)
- Loofhuttenfeest (Soekot)
- Slotfeest (Sjemini Atseret)
- Vreugde der Wet (Simchat Tora)

Carnaval is geen religieuze feestdag.

De exacte data van de Islamitische feestdagen zijn pas kort voor de viering bekend en verschillen per land, dit in verband met de stand van de maan in de diverse thuislanden.

De school vermeldt in de schoolgids duidelijk wanneer en hoe de ouders de school moeten informeren over dit soort verlof en wat de regels hierbij zijn.

6.5 Verlof wegens specifieke aard van beroep van één van de ouders

Ouders van schoolgaande kinderen moeten zich houden aan de vakantieperiodes die de school vaststelt. Sommige ouders oefenen echter een beroep uit dat hen beperkt in de mogelijkheden om tijdens de reguliere schoolvakanties 2 aaneen-

gesloten weken met hun kinderen op vakantie te gaan. In dit geval kunnen de ouders vakantieverlof aanvragen vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de ouders.

Op grond van artikel 11, onder f, en 13a, tweede lid, van de Leerplichtwet 1969 is om buiten de schoolvakanties op vakantie te gaan vanwege het specifieke beroep van één van de ouders, éénmaal vrijstelling van geregeld schoolbezoek mogelijk voor ten hoogste tien dagen per schooljaar. Dit verlof kan geen betrekking hebben op de eerste twee lesweken van het jaar. Het hoofd van de school of instelling kan hiervoor verlof verlenen.

Bij het begrip 'specifieke aard van het beroep' bedoeld in artikel 11, onderdeel f, van de Leerplichtwet dient voornamelijk te worden gedacht aan seizoensgebonden werkzaamheden, resp. werkzaamheden in bedrijfstakken die een piekdruk kennen, waardoor het voor het gezin feitelijk onmogelijk is om in die periode een vakantie op te nemen. Het moet redelijkerwijs te voorzien zijn (en/of worden aangetoond door middel van bijvoorbeeld een verklaring van de werkgever of accountant) dat een vakantie in de schoolvakanties tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden. Slechts het gegeven dat gedurende de schoolvakanties een belangrijk deel van de omzet wordt behaald is onvoldoende.

Dit verlof moet worden aangevraagd. Voor algemene aandachtspunten: zie paragraaf 6.2.

6.6 Verlof wegens andere gewichtige omstandigheden

Andere gewichtige omstandigheden zijn omstandigheden die niet eerder in de limitatieve opsomming van artikel 11 van de Leerplichtwet 1969 zijn genoemd en die veelal buiten de wil of invloedssfeer van de ouder of leerling zijn gelegen.

De volgende omstandigheden komen in aanmerking:

- a. voor verhuizing: maximaal 1 schooldag;
- b. voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen, voor zover dit niet buiten de lessen kan geschieden: maximaal 10 dagen;
- c. voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: in Nederland maximaal 2 schooldagen indien er ver gereisd moet worden, anders maximaal 1 dag, in het buitenland maximaal 5 schooldagen.
Soort bewijs: trouwkaart (indien twijfelachtig kopie trouwakte);
- d. bij ernstige levensbedreigende ziekte zonder uitzicht

op herstel van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: in overleg met de directeur.

Soort bewijs: doktersverklaring waar ernstige ziekte uit blijkt;

- e. bij overlijden van bloed- of aanverwant:
 - In de 1e graad maximaal 5 schooldagen;
 - In de 2e graad maximaal 2 schooldagen;
 - In de 3e en de 4e graad maximaal 1 schooldag;
 - In het buitenland: 1e t/m 4e graad maximaal 5 schooldagen.
Soort bewijs: rouwkaart (indien twijfelachtig akte van overlijden);
- f. bij 25, 40 of 50 jarig ambtsjubileum en het 12 ½, 25, 40, 50 en 60 jarig huwelijksjubileum van ouder(s)/ verzorger(s) of grootouders: maximaal 1 schooldag;
- g. voor andere naar het oordeel van het hoofd van de school/instelling gewichtige omstandigheden.

Daarbij geldt het volgende:

- Verlofaanvragen dienen schriftelijk en binnen een redelijke termijn bij het hoofd van de school/instelling te worden ingediend. Indien de aanvraag niet binnen een redelijke termijn is ingediend, moet door de aanvrager worden beargumenteerd waarom dit niet is gebeurd;
- er kunnen voorwaarden gesteld worden aan het toekennen van verlof, bijvoorbeeld het achteraf tonen van bepaalde bescheiden;
- de toestemming of afwijzing moet schriftelijk worden vastgelegd en in geval van afwijzing goed worden gemotiveerd door het hoofd van de school/instelling;
- verlof moet altijd zo kort mogelijk worden gehouden;
- alle aanvragen dienen, voor zover in redelijkerwijze mogelijk, te worden vergezeld van bewijsmiddelen;
- verlof vanwege gewichtige omstandigheden kan ook worden toegekend in de eerste twee weken na de zomervakantie, hier moet echter terughoudend mee worden omgegaan.

In de volgende gevallen wordt in ieder geval geen extra verlof gegeven:

- Familiebezoek in het buitenland;
- goedkope tickets in het laagseizoen;
- omdat tickets al gekocht zijn of omdat er geen tickets meer zijn in de vakantieperiode;
- vakantiespreiding;
- verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn;
- eerder vertrek of latere terugkomst in verband met verkeersdrukke;

- samen reizen/in konvooi rijden door bijvoorbeeld de Balkan;
- kroonjaren;
- sabbatical;
- wereldreis/verre reis.

10 Schooldagen of minder per schooljaar

Een verzoek om verlof in geval van andere gewichtige omstandigheden voor 10 schooldagen per schooljaar of minder dient schriftelijk vooraf bij de schooldirecteur te worden aangevraagd. De directeur beslist. (Leerplichtwet 1969: artikel 11 onder g en 14, lid 1)

Meer dan 10 schooldagen per schooljaar

Een verzoek om verlof voor meer dan 10 schooldagen per schooljaar dient minimaal 1 maand van tevoren schriftelijk via de schooldirecteur, bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente te worden aangevraagd. De leerplichtambtenaar beslist vervolgens nadat overleg met de directeur hierover heeft plaatsgevonden (Leerplichtwet 1969: artikel 11 onder g en 14, lid 3).

Attentie

De directeur is verplicht ongeoorloofd schoolverzuim aan de leerplichtambtenaar te melden. Ouders die hun kind(eren) zonder toestemming van school houden, krijgen een boete opgelegd of worden strafrechtelijk vervolgd.

7. SCHORSEN

Ernstige incidenten kunnen aanleiding zijn tot een verre-gaande strafmaatregel: schorsing, het tijdelijk uitsluiten van bepaalde onderwijsactiviteiten.

In de WPO is het middel schorsing met de invoering van passend onderwijs opgenomen in artikel 40c .

In de praktijk spreken scholen soms over ‘interne schorsing’ of ‘time out’. Voor al deze vormen van uitsluiting van het lesprogramma, gelden de regels zoals bij schorsing.

7.1 Wet- en regelgeving

Artikel 40c WPO zegt over schorsing:

- Het bevoegd gezag (of een daartoe gevolmachtigde persoon) kan een leerling met opgave van redenen schorsen voor ten hoogste 1 week.
- Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders bekendgemaakt.
- Bij een schorsing voor een periode langer dan één dag is de inspectie schriftelijk en met opgave van redenen in kennis gesteld

7.1.2 Zorgvuldige procedure

Als besloten wordt tot een schorsing, moet hiervoor een zorgvuldige procedure worden toegepast. In de Algemene Wet Bestuursrecht zijn voorschriften vastgelegd, waaraan besluiten van de directeur (als bestuursorgaan) moeten voldoen:

- Het besluit wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouders meegedeeld.
- Het besluit is ondertekend en van datum voorzien.
- In het besluit worden ouders erop gewezen dat zij bij de directeur schriftelijk hun bezwaren kenbaar kunnen maken tegen de beslissing.
- De directeur neemt zo spoedig mogelijk na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit.
- Ouders moeten in de gelegenheid zijn gesteld om opnieuw te worden gehoord en zij moeten kennis hebben kunnen nemen van adviezen die op het besluit betrekking hebben.

7.2 Wanneer schorsen?

De schorsing kan opgelegd worden als corrigerende strafmaatregel, die toegepast wordt nadat is gebleken dat andere

maatregelen niet het beoogde effect sorteren.

Schorsing kan ook opgelegd worden als een onmiddellijke maatregel naar aanleiding van een ernstige aangelegenheid.

Aanleidingen voor een schorsingsbesluit kunnen zijn:

- herhaalde les- of ordeverstoring;
- wangedrag tegenover leerkrachten of medeleerlingen;
- diefstal, beroving, afpersing, fraude;
- bedreiging, door ouders of door leerling;
- gedrag dat de veiligheid aantast van leerlingen of medewerkers van de school;
- geweldpleging;
- gebruik van alcohol of drugs tijdens schooltijden;
- handel in drugs of in gestolen goederen;
- bezit van wapens of vuurwerk.

Voor meer informatie verwijzen wij naar <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/schorsen-en-verwijderen>

Na de schorsingsperiode wordt de leerling weer tot de lessen toegelaten. Het is niet toegestaan om een leerling opnieuw te schorsen voor hetzelfde feit. Een schorsing kan alleen meerdere malen voor dezelfde leerling worden toegepast, als er sprake is van een nieuw incident.

LET OP

In de praktijk spreken scholen soms over ‘interne schorsing’ of ‘time out’: de leerling is nog wel op school, maar krijgt een vervangend onderwijsaanbod. Ook voor deze vormen van uitsluiting van het lesprogramma, gelden de regels zoals bij schorsing.

7.3 Stappen bij schorsen

1. Het bestuur (of een daartoe gevolmachtigde persoon) van een school kan een leerling voor een periode van ten hoogste één week (= 5 schooldagen) schorsen.
2. De school neemt onmiddellijk telefonisch contact op met de ouders om de schorsing mee te delen en de ouders worden opgeroepen voor een gesprek op school.
3. De beslissing tot schorsing wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouders (en indien van toepassing ook aan gezinsvoogd) meegedeeld.

4. In deze brief wordt ook vermeld worden hoe de bezwaarprocedure is geregeld.
5. Bij schorsing van meer dan één dag stuurt de school een kopie van deze brief naar de inspectie.
6. De leerling wordt tijdens de schorsingsperiode in principe binnen de school aan het werk gezet. In uitzonderlijke gevallen kan de leerling buiten de school aan het werk gezet worden.
7. Na de schorsingsperiode wordt de leerling weer tot de lessen toegelaten.

Bezwaar

1. De ouders hebben de mogelijkheid tegen een schorsing schriftelijk bezwaar te maken bij de directie van de school.
2. De directeur beslist zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 5 dagen na ontvangst van het bezwaarschrift.
3. Vóórdat de directeur beslist, worden ouders en leerling in de gelegenheid gesteld hun bezwaren mondeling toe te lichten.
4. Gedurende de behandeling van het bezwaar kan de leerling de toegang tot de lessen worden ontzegd voor de maximale tijd van de schorsingsduur.

8. VERWIJDEREN (GEDWONGEN SCHOOLWISSELING/OVERPLAATSING)

Als is gebleken dat meerdere schorsingsmaatregelen niet leiden tot het beoogde effect, kan de school verwijdering als corrigerende strafmaatregel toepassen. Verwijdering kan ook worden toegepast als maatregel naar aanleiding van een ernstige aangelegenheid.

Voor verwijdering van een leerling volgt de school een procedure worden waarbij de leerling, de ouders, de leerplichtambtenaar, de directie, het bestuur en meestal ook de inspectie betrokken zijn.

Een uitschrijving op basis van een eenzijdige beslissing van de school, zonder dat er een verzoek van de ouders is, geldt als een verwijdering. Ook een gedwongen overplaatsing naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur) geldt als een verwijdering.

Voorafgaand aan een verwijdering heeft de school een aantal verplichtingen, zoals het horen van ouders en leerling en het zorgen voor een andere school die bereid is de leerling toe te laten. Pas hierna kan de leerling definitief worden verwijderd van school.

8.1 Wet- en regelgeving

8.1.1 Leerplichtwet

De Leerplichtwet bepaalt dat een beslissing tot verwijdering terstond moet worden gemeld aan de gemeente (LPW art. 18).

8.1.2 Wet op het Primair Onderwijs

De WPO art. 40 zegt over verwijdering het volgende:

- De beslissing over toelating en verwijdering van leerlingen berust bij het bestuur van de school.
- Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bestuur de betrokken groepsleraar.
- Definitieve verwijdering van een leerling vindt alleen plaats nadat het bestuur ervoor heeft gezorgd dat een andere school of instelling (regulier, SO of VSO) bereid is de leerling toe te laten.
- Als ouders tegen de beslissing tot verwijdering bezwaar hebben gemaakt, beslist het bestuur binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren.

8.1.4 Zorgvuldige procedure

Bij een beslissing tot verwijdering moet een zorgvuldige procedure worden toegepast. In de Algemene Wet Bestuursrecht en in de WPO art. 63 (voor het bijzonder onderwijs) zijn voorschriften vastgelegd, waaraan een besluit tot verwijdering moet voldoen:

- Het besluit wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouders meegedeeld.
- Het besluit is ondertekend en van datum voorzien.
- In het besluit worden ouders erop gewezen dat zij binnen 6 weken bij het bestuur schriftelijk hun bezwaren kenbaar kunnen maken tegen de beslissing.
- Het bestuur neemt zo spoedig mogelijk na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit.
- De ouders moeten in de gelegenheid zijn gesteld om opnieuw te worden gehoord en zij moeten kennis hebben kunnen nemen van adviezen die op het besluit betrekking hebben.

8.2 Aandachtspunten

Een uitschrijving op basis van een eenzijdige beslissing van de school, zonder dat er een verzoek van de ouders is, geldt als een verwijdering. Ook een gedwongen overplaatsing naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur) geldt als een verwijdering.

Tot het moment van definitieve verwijdering volgt de leerling in beginsel een onderwijsprogramma op school.

8.3 Stappen bij verwijderen

Als een leerling niet kan blijven op de huidige school en gedwongen wordt overgeplaatst naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur), dan is sprake van een verwijdering.

- Voorafgaand aan een verwijdering heeft de school een aantal verplichtingen.
- Pas als de school aan die verplichtingen heeft voldaan, kan zij de leerling definitief van school verwijderen.

Voorafgaand aan de verwijdering

1. De school stelt ouders en leerling (en indien van toepassing ook gezinsvoogd) schriftelijk en met opgave van redenen op de hoogte dat zij het voornemen heeft om de leerling van school te verwijderen.

2. Een kopie van deze brief wordt direct aan de leerplichtambtenaar gezonden.
3. De directeur hoort de groepsleerkracht.
4. De ouders worden in de gelegenheid gesteld te worden gehoord.
5. De definitieve verwijdering van een leerling kan pas plaatsvinden wanneer een andere school bereid is de leerling toe te laten.
6. Tot het moment van definitieve verwijdering volgt de leerling een onderwijsprogramma op school wanneer dit mogelijk is.

De daadwerkelijke verwijdering

1. Het bestuur van de school, of een door het bestuur gevolmachtigd persoon (zoals de directeur) is bevoegd te besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling.
2. De directeur van de school stelt de ouders (en indien van toepassing ook gezinsvoogd) schriftelijk en met opgave van reden op de hoogte van de definitieve verwijdering van de leerling.
Verder staat in deze brief:
 - welke school bereid is de leerling te plaatsen;
 - de mogelijkheid om binnen 6 weken na dagtekening bezwaar te maken bij de directie.
3. Een kopie van deze brief wordt direct naar de leerplichtambtenaar gezonden.
4. Het is de gewoonte dat de directeur van de school het definitieve besluit tot verwijdering schriftelijk en met opgave van reden aan de inspectie meedeelt. In die brief geeft de directeur ook aan naar welke school de leerling kan worden overgeplaatst.

Bezwaar

1. De ouders hebben de mogelijkheid om binnen 6 weken bezwaar te maken tegen de verwijdering van hun kind.
2. De directeur van de school beslist zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 4 weken na ontvangst van een ingediend bezwaarschrift. Desgewenst na overleg met de inspectie.
3. Voordat de directeur beslist, worden ouders en leerling in de gelegenheid gesteld om hun bezwaren mondeling toe te lichten en hebben zij kennis kunnen nemen van adviezen en rapporten die zijn gebruikt bij het besluit over de verwijdering van hun kind.
4. Wanneer ouders ook met dit besluit niet akkoord zijn, kunnen zij zich richten tot de rechter.

Wanneer een DUO melding?

LET OP

De school hoeft geen melding te doen in het DUO-verzuimloket als de leerling niet meer op school komt omdat het vervolgaanbod volgens ouders/leerling niet passend is. De school is namelijk al verplicht om de leerplichtambtenaar op de hoogte te stellen van het voornemen tot verwijdering en de leerplichtambtenaar zal dit monitoren.

8.5 Samenwerkingsverband PO

Het samenwerkingsverband PO kan in het proces van verwijdering betrokken worden, bij het zoeken naar een andere school voor de leerling. Het samenwerkingsverband zal een passende onderwijsplek voor de leerling moeten vinden.

Het samenwerkingsverband is samen met de scholen tevens verantwoordelijk voor het bieden van een passend onderwijsprogramma aan thuiszitters. Een thuiszitter is een leerling die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden de school 4 weken aaneengesloten niet bezoekt (langdurig relatief verzuim) en de jongeren die niet ingeschreven staan op een school en ook niet zijn vrijgesteld van de inschrijvingsplicht.

Voor meer informatie zie:

<http://www.ingrado.nl/kennisdossiers/thuiszitten/thuiszitters>